

[Kristian Nygaard.]

ikke alene Sømænd, der befinder sig oven paa Dækket, men ogsaa Sømænd, der befinder sig under Dækket, kan faa Lejlighed til at gennemgaa en Uddannelse som den, der her er Tale om. Jeg tror, at de vordende Fiskere ogsaa vil kunne have stort Udbytte af en saadan Skole, og det har Fiskerstanden for saa vidt selv erkendt derved, at den har oprettet den nye Fiskerihøjskole i Esbjerg.

Tanken om at skaffe en saadan forberedende Undervisning til vordende Sømænd og Fiskere er ingenlunde ny, idet det oplyses i den før nævnte Betænkning, at Foreningen til Søfartens Fremme allerede i 1943 har henvendt sig til Handelsministeriet med et Forslag om Uddannelse af menige Sømænd paa Skoler i Land. Forslaget var motiveret med, at Sømandstanden ikke hidtil har haft samme Adgang til at faa Del i den almindelige Højnelse af den kulturelle og faglige Standard som andre Erhvervs unge.

Det er imidlertid langt fra alle, der har været saa uheldigt stillet. Der har allerede siden 1882 været enkelte private Sømandsskoler, som har ydet vordende Sømænd en første Undervisning i praktisk Sømandsgerning. Ganske vist er det kun et beskedent Mindretal, der her er Tale om, men jeg er heller ikke saa sikker paa, at en saadan Skole skal være obligatorisk. Der kan godt være adskillige unge Mennesker, der netop, naar de bestemmer sig til, at de vil være Sømænd, er i Besiddelse af en saadan Uddannelse, at det nærmest maatte være Tids-spilde og dermed ogsaa Spild af Penge at gennemgaa en saadan 3 Maaneders Uddannelse.

Jeg skal her henvise til Dansk Dampskibsrederiforenings, Dansk Sejlskibsrederiforenings og Dansk Sejlskibsrederiforening for mindre Skibes 6 Repræsentanters Udtalelse i den nævnte Betænkning, hvori de netop advarer imod at gøre den forberedende Skole obligatorisk. Jeg ser nok i § 7, at Ministeren under særlige Omstændigheder kan gøre Undtagelse fra Bestemmelsen om, at den første Udmønstring fra dansk Havn er betinget af, at vedkommende har gennemgaaet et Kursus paa en af de her omtalte Skoler, men denne Undtagelsesbestemmelse er just ikke saa meget værd, da Stk. 3 i § 7 indeholder Bestemmelsen om, at en Person, der ikke har gennemgaaet et saadant Kursus, skal ved den først givne Lejlighed erstattes med en Mand, der har gennemgaaet Skolen. En saadan Bestemmelse kan meget vel føre til, at en Skibsleder meget

mod sin Vilje maa afskedige en flink, dygtig og paalidelig Mand for at faa ham erstattet med en paa alle Omraader langt ringere.

Man maa i denne Forbindelse vel huske paa, at paa et 3 Maaneders Kursus, hvor der skal undervises i 20 forskellige Fag, foruden at der skal afholdes Foredrag m. m., som skal bibringe Eleverne Kendskab til Sømandserhvervet og til almindennende Emner, vil Undervisningen blive præget af en let overfladisk Behandling. En grundig Gennemgang i de forskellige Fag kan der naturligvis slet ikke blive Tale om, men det er heller ikke tilsigtet, og derfor vil der sikkert altid være adskillige unge af de bedste, der vil være bedre egnede til de Stillinger, der her er Tale om, end de ringeste Elever fra en Sømandsskole, selv om der paa denne er foretaget en nok saa omhyggelig Udvalgelse.

Jeg maa sige, at det virker overraskende paa mig, at man skal helt op til Ministeren for at faa en Afgørelse om, hvorvidt en Mand kan faa Lov til at gøre Tjeneste paa et Skib som Kahytsdreng, selv om han ikke har gennemgaaet et saadant Kursus. Den højtærede Landbrugsminister vilde faa nok at gøre, hvis enhver Landmand, der lejer Karle, først skulde spørge Ministeren, om det kunde lade sig gøre, hvis de paagældende ikke først havde været Elever paa en Landbrugsskole. Jeg tror derfor ikke, at den paatænkte Skole skal være obligatorisk. Der er for mig slet ingen Tvivl om, at Skolen nok skal faa stor Tilslutning, hvis der bliver tilstrækkelig let Adgang til den, og hvis den bliver ledet paa en saadan Maade, at Eleverne og deres paarørende forstaar, at den netop yder det, som de unge vordende Sømænd har Brug for.

Driften af disse 6 Sømandsskoler skal forestaa af Navigationsdirektøren. Der staar ikke noget om, hvori hans Arbejde bestaar, men hvis Navigationsdirektøren er fuldt optaget i Forvejen, maa der jo være en Grænse for, hvor meget han kan tage sig af de nye Skolers Drift. Det samme forekommer mig at gælde Forhyringsraadet, der efter nærmere Regler, fastsat af Handelsministeren, kan være raadgivende i Spørgsmaal vedrørende Sømandsskolernes Virksomhed.

Den daglige Ledelse forstaar jeg maa blive meget krævende, og derfor finder jeg det ogsaa uheldigt, at Lærerne ikke skal have fast Tilknytning til Skolen. Jeg tror, det vil vise sig at være helt uoverkommeligt for en Bestyrer og en Inspektør at lede saadanne Skoler med over 100 unge Mænd som Elever, naar de øvrige Lærere kun